

til den sidste ærede Taler og altsaa forsaavidt er enig med ham om det Unskelige i, at der kommer en Forstaaelse til Stede med det andet Thing, om hvorledes saadanne Tilskud skulle staves til Veie, maa jeg rigtignok sige, at jeg tror, at en nødvendig Betingelse for at komme til en Forstaaelse er, at der fra den anden Side opgives Fordringen om, at den skal ydes Tilskud af Stiftsmidlerne til Opførelse af Kirker, og det simpelt hen af den Grund, at Stiftsmidlerne umulig kunne bære saadanne Tilskud. Naar man bruger Udtrykket Stiftsmidlerne, maa det maaske være mig tilladt at oplyse, at det er et noget tvetydigt Udtryk, thi Stiftsmidlerne bestaa af to forskjellige Klasser. For det Første forstaaes derved saadanne Midler, over hvis Rente der er fuldstændig disponeret, saa at Amtet er tilovers, nemlig Midler, som tilhøre bestaaende Embeder eller milde Stiftelser, som have Ret til at nyde den fulde Rente deraf. Dernæst bruges Ordet Stiftsmidlerne om de forskjellige Fonds, som man begyndte at oprette under Fischers Ministerium derved, at der blev gjort Afdrag i de høist lønede Præsteembeders Indtægter. Men jeg vil i den Henseende tillade mig at minde om, at Enhver, som veed, hvorledes Forholdene virkelig ere i den danske Præstestand for Dieblisset, ogsaa vil vide, at det store Flertal af den danske Præstestand for Dieblisset sidder under meget trange økonomiske Naar. Jeg er vis paa, at Hs. Excellence Kultusministeren ikke vil give mig Uret, naar jeg udtaler, at man ser af alle de Ansøgninger, der indkomme, at det store Flertal af Præsterne sidde meget trykkede i økonomisk Henseende, idet det aldeles overveiende Flertal af Ansøgningerne altid motiveres ved, at Præsten sidder saaledes i det, at han ikke kan komme ud af det og har ondt ved at gjøre sin Gjertning, fordi han trykkes af Næringsjorg. Jeg vil i saa Henseende tillade mig paany at minde om, hvad jeg allerede i Fjor under Behandlingen af Finansloven gjorde opmærksom paa, at Folk i Almindelighed have aldeles overdrevne Forestillinger om Præsternes Indtægter, og hvad der bidrager meget dertil er, at Opgivelsen af Præsternes Indtægter i Statshaandbogen er altsor urimelig høi. Jeg har faaet en af Præsterne i mit Stift til at udarbejde en Oversigt over, hvorledes Forholdet er imellem den i Statshaandbogen opgivne Indtægt og den virkelige Indtægt, og det har da vist sig, at den virkelige Indtægt er kun mellem Halvdelen og to Trediedele af, hvad der er opført i Statshaandbogen. Forholdet er som sagt det, at Præsterne paa ingen Maade ere saa velstillede i økonomisk Henseende, som

man antager, og hvad selve Stiftsmidlerne angaar, har det vist sig, at enkelte af de saakaldte store Embeder, hvorfra der gjøres Afdrag, derved blive saa smaa, at det er umuligt for vedkommende Præster at leve af deres Indtægter, naar Afdragene skulle udredes, medens paa den anden Side de Midler, der indkomme ved Afdrag, heller ikke ere saa store, som man antager. Der blev jo for et Aar siden anvist af dem omtrent 100,000 Kr. til Hjælp ved Opførelsen af Kirker, og derved blev disse Midler saaledes opbrugte, at under de nuværende lave Kapitelstarter kunne Afdragene neppe forslaa til at udrede de Tilskud, der skulle ydes til de lavt lønede Embeder, saa at der i alt Jald Amtet bliver tilovers. Der er altsaa Amtet at tage af. Der er en lille Kapital tilovers, men den er ikke større, end at der deraf kan udredes, hvad der netop behøves. Jeg tror derfor ikke, at det lader sig gjøre at tage større Afdrag. Man kunde saa sige, at man kan blive staaende ved de 25,000 Kr., men jeg skal gjøre opmærksom paa, at i de to sidste Aar, hvor der er anvendt 35,000 Kr. til at hjælpe de lavt lønede Præster, har man ved dette Tilskud dog ikke kunnet naae at hjælpe Indtægten høiere op end til 21 à 2200 Kr. De, der have over 2,200 Kr., have ikke kunnet komme i Betragtning; i alt Jald gjælder dette for Lolland-Falsters Stifts Vedkommende. Jeg ser hvert Aar alle de indkommende Ansøgninger og har derigennem erfaret, at de Præster, der have over 2,200 Kr. i aarlig Indtægt, ikke have kunnet komme i Betragtning. Jeg tror, at naar man veed, hvorledes Præsternes Indtægter maa beregnes, for at der skal kunne komme 2,200 Kr. ud, hvilke Afdrag der maa gjøres, for at denne Beregning kan komme til at stemme med almindelig Beregning af Indtægter — jeg tænker herved paa de store Forstud, han maa udrede i Maadensaaret, saaledes at han ingen Indtægt faar i det første Aar og derfor maa gjøre Gjæld, og jeg tænker paa, at Præsten faar sin Løn bagud, naar Aaret er til Ende, eller ofte 1½ Aar efter, at han har fortjent den, hvilket meget bidrager til, at Præsterne sidde saa daarlig i det — maa man ogsaa indrømme, at det ikke lader sig gjøre at nøies med Mindre end 35,000 Kr. Er Forholdet nu det, at der staaar adskillige Embeder ledige her i Landet, ikke fordi der ikke er et tilstrækkeligt Antal theologiske Kandidater, men fordi Embederne ere saa lavt lønede, at man ikke kan leve af dem, saa forkommer det mig, at de Mænd, som ville tale den menige Befolknings Sag og se paa dens Interesse, maa kunne forstaa mig, naar jeg siger: det er